

Handläggare: Anneli Wallgren
Region Innerstad
Park- och gatubyrån
Tel: 508 262 18
anneli.wallgren@gfk.stockholm.se

2001-10-03

Dnr 00-630-2348

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Upprustning av Karlavägens mittremsor. Inriktningsbeslut.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetskontoret får nämndens uppdrag att fortsätta arbetet med upprustning av Karlavägens mittremsor från Engelbrektsgatan i väster till Karlaplan i öster enligt kontorets förslag.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Mats Fager

UTLÅTANDE

Sammanfattning

Kontoret föreslår att en upprustning av Karlavägens mittremsor görs från Engelbrektsgatan fram till Karlaplan. Karlavägen är tillsammans med Karlaplan av riksintresse för kulturmiljövården och en angelägenhet för såväl boende som besökare i Stockholm. Vår målsättningen är att utformningen ska motsvara den dignitet som esplanaden har i stadsmiljön. Befintliga kvalitéer ska tas till vara men anpassas utifrån dagens funktion. Den senaste upprustningen gjordes på 1960-talet, därefter har endast mindre punktinsatser gjorts vilket resulterat i slitna material och eftersatt underhåll. Idag har exempelvis rullstolsburna svårt att förflytta sig i mittremsan.

Med en genomtänkt utformning vill vi binda samman Karlavägens olika delsträckor. Grundutformningen blir gemensam med plattlagda gatukorsningar där sittplatser och blomsterplanteringar bjuder in till vistelse i mittstråket. Mindre torgytor skapas där cykeltrafik korsar mittremsan. Materialval görs med hänsyn till historiska aspekter och med utgångspunkt

\\web01\inetpub\gfk.yourvoice.se\work\2001-10-23\Tjut\09.doc

Bilaga 1-5: Utdrag ur program för Karlavägen, framtaget av Topia Landskapsarkitekter september 2001.

S

att ytorna ska vara tillgängliga för såväl gående som rullstolsburna. Gångstråket breddas till 3 meter samtidigt som de läggs om med stenmjöl för att förbättra framkomligheten. Belysningen byts till ny armatur som bättre lyser upp gångstråket och samtidigt minskar risken för bländning. Utformningen av övergångsställen, markbeläggningar och val av soffor utförs i samråd med tillgänglighetsprojektet.

Träden kommer att beskäras dels för att öka ljusinsläpp dels som en trädvårdsåtgärd för att skapa säkrare träd. Friväxande buskage och betongmurar tas bort, idag skapar dessa mest undangömda skrymslen. Förslaget bedöms inte påverka framkomligheten på gatan.

Driftkostnaderna kommer att öka genom högre krav på skötselnivån jämfört med dagens situation samt genom att flera blomsterplanteringar anläggs. Kontoret föreslår att projektering med samråd sker från november 2001 till våren 2002. Genomförande beräknas påbörjas hösten 2002 med en delsträcka. Hela sträckan från Engelbrektsgatan fram till Karlaplan kan vara färdig 2004. Förslaget har kostnadsberäknats till 11 miljoner vilket uträknat per kvadratmeter blir 450 kr. Medel för upprustningen finns reserverade i kontorets flerårsprogram.

Bakgrund

Projektet har aktualiserats efter önskemål från Östermalms stadsdelsnämnd och efter synpunkter från ett stort antal boende. Bland annat har synpunkter från funktionshindrade inkommit där man bl.a. pekat på svårigheten att transportera sig i mittremsan genom de hårt nedgångna markytorna. Den förra upprustningen skedde 1966-67, därefter har endast mindre punktinsatser gjorts. Underhållet har blivit eftersatt, ytorna är slitna och det är av stor vikt att en upprustning av sträckan kommer till stånd.

Historik

Karlavägen började anläggas på 1880-talet efter Albert Lindhagens förslag till stadsplan 1866. Gatan utformades som en esplanad. År 1890 var sträckan Engelbrektsgatan fram till Grevgatan färdigställd. Närmare 200 träd planterades och anläggningen utfördes enligt tidens ideal med slingrande gångar, broderiplanteringar och sittplatser.

Sträckan Grevgatan – Banergatan färdigställdes på 1920-talet. Sträckan utformades med ett rakt gångstråk i mitten, klippta häckar och prydnadsträd. Den sista delsträckan mot Oxenstiernsgatan anlades 1961.

Vid två tillfällen har upprustningar gjorts. På 1940-talet började man lägga om de slingrande gångsystemet till raka grusgångar, men man behöll vissa av mittplanteringarna. Mellan 1966-67 upprustades hela sträckan. Träden blev kraftigt beskurna, de kvarvarande mittplanteringarna togs bort och en genomgående promenadväg skapades i mitten. Vid korsande gator anlades platser med bänkar och blommor i grupper eller i urnor. Sittplatserna omgavs av klippta häckar eller murar. 1967 placerades skulpturarrangemang ut längs hela promenadvägen.

Analys

Karlavägen utgör en av de finaste esplanaderna i Stockholm med sin väl tilltagna bredd, trädallén och siktlinjen mot Karlaplans fontän. Tillsammans är Karlavägen och Karlaplan av riksintresse för kulturmiljövården. Det är även ett viktigt grönstråk i den förhållandevis täta stenstaden och utgör mycket värdefulla inslag i stadsmiljön.

Dagens utformning medför vissa problem. Karlavägens delsträckor binds inte samman, utformningen varierar utmed sträckningen och i vissa fall saknas knutpunkter mellan delsträckorna. Tillgängligheten är för vissa grupper dålig. Trädens grenar skymmer mittaxelns siktlinje och under träden växer gräset dåligt. Gränsen mellan gräs och grus är otydlig utmed gångstråket. Sittplatser är delvis placerade i undanskymda och skuggiga lägen. Stödmursegment i betong från 1960- och 70-talen är förfallna och markbeläggningen är sliten. Avsaknaden av blomsterplanteringar är påfallande utmed sträckningen.

Cykelfrågan har utretts i samband med programmet och en lösning med cykeltrafik i körbanan förordas, varför mittstråket även i fortsättningen nyttjas av gångtrafikanter.

Investeringsmål och syfte

Investeringen har som syfte att höja kvalitén på grönytorna utmed Karlavägens mittremsor. Vidare vill vi förbättra tillgänglighet för synskadade och rullstolsburna samtidigt som bättre trafiksäkerhet skapas.

Vi vill ge sträckan ett enhetligt utseende genom att ha samma grundutformning: häckar, soffor, papperskorgar och belysning. Viss variation tillåts av utformning av sittplatser och blomsterplanteringar för att skapa en rytm utmed mittstråket. Vi vill göra Karlavägen till det smycke som det en gång har varit genom att få in mer blomsterplanteringar, dels i korsningar och torgytor, dels genom perennplanteringar med historisk anknytning på sträckan Engelbrektsgatan - Sturegatan.

Förslag

Träden behåller sin friväxande form och beskärs genom kronutglesning för att få ner ljus till marken. Samtidigt görs en höjning av kronan till ca 4 meters höjd för hålla siktlinjen fri.

Korsningarna mellan kvarteren får sittplatser med blomsterplanteringar och befintliga skulpturer. Vid knutpunkter där endast gång- och cykeltrafik passerar utökas platserna med blomsterplanteringar och bänkar. Två mindre befintliga torgytor, belägna intill nyttillkomna platser, kommer att försvinna. Materialval görs med hänsyn till historiska aspekter och med utgångspunkt att ytorna ska vara tillgängliga för alla. Utformningen av övergångsställen, markbeläggningar och val av soffor utförs i samråd med tillgänglighetsprojektet.

Cykeltrafik är även i fortsättningen inte tillåtet i mittremsan, ytor där cykeltrafik korsar gångstråket utformas för att förbättra trafiksäkerheten.

S

Principer för utformningen: (se även bilagor)

- Torgytorna beläggs med betongplattor, förslagsvis 50x50 cm.
- Rumslighet skapas med klippta häckar.
- Parkbänkar placeras framförallt i soliga lägen, parkbänkarna väljs som är godkända av gatu- och fastighetsnämndens handikappråd.
- Övergångsställen tillgänglighetsanpassas i samråd med tillgänglighetsprojektet.
- Blomsterplanteringar pryder torgytor.
- Perennplantering med historisk anknytning anläggs mellan Engelbrekts-gatan-Sturegatan (utformning bestäms vid detaljprojektering).
- Befintliga bersåer vid Skeppargatan-Karlaplan behålls och rustas.
- Gångstråket breddas från ca 2,5 till 3 meter.
- Järnband förtydligar gränsen mellan gräsyta och grus samtidigt som driftskedet underlättas. Gräsytan blir något förhöjd i förhållande till grusytan.
- Karlavägsräcket återfinnas utmed hela sträckan.
- Belysningen byts till ny armatur som bättre lyser upp gångstråket och samtidigt minskar risken för bländning.

Samråd

Programmet har redovisats för stadsmiljögruppen den 21 september 2001 och fått ett positivt bemötande. Programmet har varit utställt vid Östermalms medborgarkontor där allmänheten har haft möjlighet att meddela sina synpunkter. Information om upprustningen har även hållits vid stadsdelsnämndens öppna möte den 27 september 2001. Åsikter som framförts är bl.a. att storleken på ett fåtal av torgytorna bör ses över och synpunkter som att fler rundade former kan få förekomma för att öka variationen. Överlag har man sett positivt på den utredning som ligger till grund för förslaget och få invändningar har framförts. De synpunkter som inkommit kommer att finnas med som underlag vid fortsatt detaljprojektering. Kontoret avser även att fortsätta samarbetet med stadsdelsförvaltningen, konstkansliet, stadsmuséet och skönhetsrådet. Ytterligare samråd med boende kan bli aktuellt.

Översiktlig tidsplan och ekonomisk plan

Kontoret avser att gå vidare med detaljprojektering från november 2001 och under 2002. Byggnation beräknas påbörjas med en första etapp hösten 2002 och pågå t.o.m. 2004. Projektet bedöms kosta ca 11 miljoner kronor. Det bör poängteras att sträckan som ingår i projektet är 1100 meter lång och att inga fördyrande material eller lösningar har valts. Räknar man ut kostnaden per kvadratmeter blir summan 450 kr. Detta skall jämföras med ca 1500 kr/kvm för upprustning av Katarina Bangata respektive av Vanadisvägens mittremsa. Medel för upprustningen av Karlavägen finns reserverade i kontorets flerårsprogram.

Konsekvenser**Miljö**

Förslaget medför att Karlavägen kommer att få ett prydligare utseende som bättre stämmer med den status som esplanaden har i stadsbilden.

Blomsterplanteringarna, sittplatserna, det ordnade gångstråket och de gröna gräsmattor inbjuder till en stilla stund i solen eller en promenad. Mittstråket kommer att bli tillgänglighetsanpassat och upplevas tryggare då belysning förbättras samtidigt som skymmande buskage och murar tas bort för bättre genomsikt.

Ekonomiska

Förslaget medför att driftkostnaderna kommer att öka genom att en högre skötselstandard än idag eftersträvas. Vidare kommer träden att behöva underhållsbeskrining med ca fem års mellanrum. Fler blomsterplanteringar med perenner kommer inledningsvis behöva en hög skötselnivå. I jämförelse med sommarblommar är däremot perennitor mindre skötselkrävande och kostnaderna endast en fjärdedel mot att plantera sommarblommor. Stadsdelsförvaltningen är införstådd med ökningen av driftkostnaderna och stöder en upprustning av sträckan.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret förslår att vi går vidare med projektering enligt ovan redovisade förslag.

SLUT